

Avd för Biblioteks- och informationsvetenskap
Sociologiska institutionen
Umeå universitet, 901 87 Umeå
Telefon: 090-786 98 15
E-post: jenny.samuelsson@soc.umu.se
www.umu.se

Dnr
2010-05-20

Sid 1 (7)

Kursplan för kurs 1 inom Biblioteks- och informationsvetenskap - kandidatprogram, 90 högskolepoäng

Informationsförmedlingens vetenskapliga och sociala sammanhang, 30 högskolepoäng

The social and academic contexts of information management

Poäng: 30 högskolepoäng

Kurskod: 2BVO02

Ansvarig institution: Sociologi

Huvudområde: Biblioteks- och informationsvetenskap

Nivå: Grundnivå

Utbildningsområde: Samhällsvetenskap

Betygsgrader: Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd

Programtillhörighet: Biblioteks- och informationsvetenskap

1. Fastställande

Kursen är fastställd av programkommittén för Biblioteks- och informationsvetenskap 2010-05-20 att gälla för läsåret 2010/2011.

2. Innehåll

Moment 1. Introduktion till biblioteks- och informationsvetenskap, 7,5 högskolepoäng

Introduction to library and information science

Syftet med momentet är att orientera studenterna i ämnet biblioteks- och informationsvetenskap i fråga om dess historiska och intellektuella utveckling, forskningsområden och grundläggande begrepp, olika teoretiska och metodologiska förhållningssätt samt ämnets sociala och institutionella struktur. Vidare studeras relationerna mellan det akademiska ämnet och de biblioteks- och informationsrelaterade yrkesverksamheterna.

Moment 2. Information, kultur och utbildning, 9 högskolepoäng

Information, culture and education

Momentets syfte är att ge de studerande en introduktion till informationssamhället och dess framväxt, modern kulturpolitik, (ut)bildningens samt folk- och skolbiblioteks förändrade villkor och roll.

Moment 3. Information, vetenskap och näringsliv, 6 högskolepoäng

Information, science, business and industry

Momentets syfte är att de studerande ska utveckla kunskap om de villkor som påverkar informationsförmedling inom sektorerna vetenskap och näringsliv. Momentet är inriktat på studier av sektorernas förutsättningar ur både historiska och samtida perspektiv och med kopplingar till den informationsförmedlande praktiken för en illustration av villkoren.

Momentet inleds med en översikt över forsknings- och utvecklingspolitik liksom en vetenskapssociologisk orientering för en förståelse av forskningens villkor inom högskole- och företagsvärlden. Vidare studeras publicerings- och distributionsformerna för vetenskaplig kommunikation och de informationsförmedlande institutionernas hantering och förmedling av vetenskapligt material. Företagens utvecklingsarbete och informationsförsörjning studeras med fokus på begrepp som omvärldsbevakning och "knowledge management". Vetenskapliga biblioteks och företagsbiblioteks verksamhet diskuteras.

Moment 4. Informationspolitik, 7,5 högskolepoäng

Information policy

Momentets syfte är att de studerande ska utveckla kunskap om offentlig policy kring information och kommunikation och vinna förståelse för vilka konsekvenser dessa policies kan ha för informationsförmedling. Momentet är fokuserat på lagstiftande och strategiska åtgärder på lokal, regional, nationell och global nivå för att tillgängliggöra information i samhället.

Momentet inleds med studier av den politiska behandlingen av informationsfrågor på lokal, nationell och EU-nivå, både ur ett offentligt och privat perspektiv. Vidare studeras förhållanden mellan information och informationstillgång och demokrati och medborgarinflytande, dess villkor, problem och lösningar. Därefter studeras den rättsliga regleringen av informationsfrågor, t ex upphovsrätt, offentlighets- och yttrandefrihetsprinciper, på ett nationellt och EU-plan. Slutligen studeras också etiska frågor kring information och informationsförmedling.

3. Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs förväntas de studerande känna till och redogöra för:

- ämnets internationella utveckling, samt ämnets relation till olika informationsyrken
- de villkor som påverkar informationsförmedling inom kultur- och utbildningsområdet, samt känna till hur informationsförmedlande miljöer inom kultur- och utbildningsområdet fungerar
- de villkor som påverkar informationsförmedling inom vetenskap och näringsliv, samt känna till hur informationsförmedlande miljöer inom vetenskap och näringsliv fungerar
- offentlig policy rörande information och kommunikation, samt förstå informationspolitikens konsekvenser för informationsförmedling.

4. Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet, SvB/Sv2B samt 90 högskolepoäng i avslutade kurser.

5. Undervisningens uppläggning

Undervisningen bedrivs i form av föreläsningar, seminarier, gruppövningar och individuella arbeten samt studiebesök. Obligatorisk närvaro gäller vid gruppövningar, seminarier och studiebesök, vid frånvaro skall skriftlig redovisning inlämnas.

6. Examination

Examinationen sker i form av aktivt deltagande i seminarier och grupparbeten samt presentation av individuella arbeten. Som betyg användes något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd. För betyget väl godkänd på hel kurs krävs att 3 av 4 moment har betyget väl godkänd. Redovisningsformerna ska möjliggöra en individuell bedömning av de studerande. Studenter har rätt till fyra examinationstillfällen, komplettering kan ges maximalt två gånger, därefter ska en ny uppgift ges. Efter två underkända prov för viss kurs eller del av kurs har student rätt att efter skriftlig begäran som lämnas till studierektor, få byta examinator (betygssättande lärare). Tentamen baserad på denna kursplan kan garanteras under minst 2 år efter studentens förstagångsregistrering på kursen.

7. Tillgodoräknande

Tidigare studie som motsvarar kursens innehåll möjliggör tillgodoräknande. Prövning görs individuellt. För mer information, kontakta studievägledaren. Se även Regelsamling för grundutbildningen vid Umeå universitet, www.umu.se/studentcentrum/regler_riktlinjer/regelsamlingen/examensfragor.html

8. Kurslitteratur

Moment 1. Introduktion till biblioteks- och informationsvetenskap, 7,5 högskolepoäng

Svensk Biblioteksforening (2008). *Bibliotekarien och professionen –en forskningsöversikt*.

Tillgänglig via:

<http://www.biblioteksforeningen.org/organisation/dokument/pdf/Professionen.pdf>

Chowdhury, G. G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet

Hjörland, Birger (2000). "Library and information science: practice, theory, and philosophical basis", *Information Processing and Management*, Vol. 36, No. 3, s. 501-531.

Hjörland, Birger (2004). "Biblioteks- och informationsvetenskap (B&I)", i *Utvärdering av ämnena arkivvetenskap, biblioteks- och informationsvetenskap, bok- och bibliotekshistoria, informations- och medievetenskap, kulturvård och museologi vid svenska universitet och högskolor*. Högskoleverket, Stockholm.

Tillgänglig via:

<http://www.hsv.se/download/18.539a949110f3d5914ec800093667/0427R.pdf>

Persson, Olle (1994). "The intellectual base and research fronts of JASIS 1986-1990", *Journal of the American Society for Information Science*, Vol. 45, No. 1, s. 31-38.

Tillgänglig via: <http://www.ub.umu.se/ubtidskrifter.htm> (2001-04-06).

World List of Departments and Schools of Information Studies, Information Management, Information Systems, etc.

Tillgänglig via:

<http://informationr.net/wl/> (2009-05-15).

Åström, Fredrik (2006). *The Social and the Intellectual Development of library and Information Science*, Doctoral Thesis Umeå University: Umeå, sidan 1-67

<http://www.diva-portal.org/>

Artiklar och andra texter kan tillkomma.

* Tillhandahålles av institutionen.

Referenslitteratur

Backman, Jarl (2004). *Rapporter och uppsatser* Lund: Studentlitteratur.

Moment 2. Information, kultur och utbildning, 9 högskolepoäng

Audunson, Ragnar Andreas & Lund, Niels Windfeld (red.) (2001). *Det siviliserte informasjonssamfunn: folkbibliotekenes rolle ved inngangen til en digital tid*. Bergen: Fagbokforl. Delar av,*

Chowdhury, G. G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet

Eriksson, Catarina & Zetterlund, Angela (2008). "Den svenska biblioteksgeografien". *Svensk Biblioteksforskning*. Vol. 17 (1). Tillgänglig via:
<http://bada.hb.se/bitstream/2320/4103/2/ErikssonZetterlund2008.pdf>

Liedman, Sven-Eric (2001). *Ett oändligt äventyr: Om människans kunskaper* Stockholm: Albert Bonniers Förlag

Lindberg, Niclas (2009). "Folkbibliotekens kärnverksamhet – vad är det?" *Biblioteksbladet*, nr 1, s. 4-9*

Nilsson, Sven (2003). *Kulturens nya vägar. Kultur och kulturpolitik i Sverige*, Malmö: Polyvalent.

Rydbeck, Kerstin, "Från argsint träkmåns till farlig sexbomb. Om bibliotekariestereotyper i modern fiktionsprosa och deras ursprung", *Från Handskrift till XML. Informationshantering och kulturarv*. Red. Kerstin Rydbeck. Uppsala: Uppsala universitet, 2003, s. 107-146. Som ref.litt.: Labarre, Albert, *Bokens historia*. Furuland: Alhambra, 1996. 128 s.

Statens kulturråd (2009). *Skolbiblioteken 2008*. Stockholm: Statens kulturråd
Tillgänglig via:
http://www.kulturradet.se/Documents/publikationer/2009/skolbiblioteken_2008.pdf

Webster, Frank (2002). *Theories of the information society*. 2 ed. London: Routledge

Artiklar och andra texter kan tillkomma.

* Tillhandahålles av institutionen.

Referenslitteratur

Backman, Jarl (2004). *Rapporter och uppsatser* Lund: Studentlitteratur.

Moment 3. Information, vetenskap och näringsliv, 6 högskolepoäng

Francke, Helena (2008). *Recreations of scholarly journals: document and information architecture in open access journals*, Borås: Valfrid

Nelke, Margareta (2006). *Bevaka din omvärld*. Malmö: Liber

Rabow, Ingegerd (2001). *Den vetenskapliga kommunikationsmarknaden: Elektronisk publicering* Slutrapport BIBSAM/KIB projektet.
http://kib.ki.se/info/proj/elec_pub/report_elec_publishing_se.html

Artiklar och andra texter kan tillkomma.

Referenslitteratur

Chowdhury, G. G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet

Rubin, Richard E. (2004). *Foundations of Library and Information Science*, 2nd edition, New York: Neal-Schuman Publishers

ScieCom - Svenskt Resurscentrum för vetenskaplig kommunikation,
<http://www.sciecom.org/>

Moment 4. Informationspolitik, 7,5 högskolepoäng

Bjereld, Ulf & Demker, Marie (2008). *Kampen om kunskapen: informationssamhällets politiska skiljelinjer*. 1. uppl. Stockholm: Hjalmarson & Högberg

Broms, Susanna (2005). *Biblioteken och juridiken*, Lund: Studentlitteratur

Ekström, Andreas (2010) *Google-koden*. Stockholm: Weyler.

Rubin, Richard E. (2004). *Foundations of Library and Information Science*, 2nd edition, New York: Neal-Schuman Publishers

Söderlind, Åsa (2009) *Personlig integritet som informationspolitik – debatt och diskussion i samband med tillkomsten av Datalag (1973:289)*, Borås: Valfrid (valda delar); tillgänglig via: <http://bada.hb.se/handle/2320/1820> (2010-05-10)

Artiklar och andra texter kan tillkomma.

* Tillhandahålles av institutionen.

Referenslitteratur

Barber, Benjamin R. & Amnå, Erik (1999). *IT i demokratins tjänst. Stockholm : Fakta info direkt*. (Statens offentliga utredningar ; 1999:117 ; Demokratiutredningens forskarvolym ;7)
Tillgänglig via: <http://www.regeringen.se/propositioner/index.htm> (2009-06-02).

Chowdhury, G. G. (red.) (2008). *Librarianship: an introduction*. London: Facet

Hall, Patrik & Karl Löfgren (2006). *Politisk styrning i praktiken*, Malmö: Liber

Kranich, Nancy C. (2001). "Libraries, the internet and democracy", *Libraries and Democracy: The Cornerstones of Liberty*. Washington, DC: American Library Association.*

Medborgarkontor i utveckling. (1999). Stockholm: Fakta info direkt, 1999. (Ds departementsserien; 1999:26) Tillgänglig via:
<http://www.regeringen.se/propositioner/index.htm> (2009-06-02).

Ohlsson, Richard (2007). *Etiken och biblioteken*, Lund: Bibliotekstjänst.

* Tillhandahålles av institutionen.